

สพฐ. ย้ำไม่ตัดวิชาพระพุทธศาสนาและศาสนาต่างๆ ในหลักสูตรการศึกษาใหม่ พร้อมแจ้งให้ความสำคัญทุกศาสนาเสมอมา

นำเสนอเมื่อ : 15 ธ.ค. 2564

วันที่ 14 ธันวาคม 2564 นางเกศทิพย์ ศุภวานิช รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รองเลขาธิการ กพฐ.) และโฆษกสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เปิดเผยถึงกรณีที่มีเสียงสะท้อนจากประชาชนกลุ่มหนึ่ง เกี่ยวกับความกังวลในเรื่องการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา และศาสนาต่างๆ ว่าจะถูกตัดออกจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับใหม่ (หลักสูตรฐานสมรรถนะ) นั้น

นางเกศทิพย์ ศุภวานิช ได้ชี้แจงในเรื่องดังกล่าวว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ไม่ได้ตัดวิชาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาต่างๆ ให้ออกไปจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับใหม่ (หลักสูตรฐานสมรรถนะ) ที่จะเริ่มใช้ในปีการศึกษา 2565 แต่อย่างใด ด้วยเพราะ สพฐ. ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา รวมถึงศาสนาต่าง ๆ เสมอมา โดยเนนย่่าว่านักเรียนทุกคนจำเป็นต้องรู้ เขาใจ ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถปฏิบัติตนได้อย่างสอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ โดยตั้งเป้าหมายไว้ว่าผู้เรียนจะสามารถนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาตนเอง เป็นผู้ยึดมั่นในความดี มีค่านิยมที่ดีงาม ให้ความสำคัญต่อต่อสังคมและประโยชน์ส่วนรวม รวมถึงอยู่ร่วมกับผู้อื่นบนความแตกต่างและหลากหลายได้อย่างเป็นปกติสุข

สำหรับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ. กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้นักเรียนทุกคน ต้องเรียนเนื้อหาตามที่กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้แกนกลางให้ครบถ้วนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยวิชาพระพุทธศาสนาและศาสนาต่าง ๆ ถูกกำหนดเป็นสาระการเรียนรู้แกนกลางในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม โดยนักเรียนจะเริ่มตนเรียนรู้อันเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและศาสนาต่าง ๆ อย่างเป็นระบบตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งถือว่าเป็นขั้นแรกของการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน (ไม่นับการศึกษาระดับปฐมวัย) จนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างต่อเนื่อง โดย สพฐ. ไม่เคยยกเลิกสาระการเรียนรู้แกนกลางที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา แต่อย่างใด และได้ให้ความสำคัญกับเนื้อหาสาระในวิชาพระพุทธศาสนาโดยสาระการเรียนรู้แกนกลาง และตัวชี้วัดพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในระดับชั้น ป. 1-6 จำนวน 60 ตัวชี้วัด ระดับชั้น ม. 1-3 จำนวน 49 ตัวชี้วัด และระดับชั้น ม. 4-6 จำนวน 27 ตัวชี้วัด รวมทั้งสิ้น 136 ตัวชี้วัด หากพิจารณาเปรียบเทียบจำนวนตัวชี้วัดกับสาระอื่น ๆ แล้ว พบว่าสาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม มีจำนวนตัวชี้วัดมากที่สุด รองลงมาคือ สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ มี 81 ตัวชี้วัด สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม มี 72 ตัวชี้วัด สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ มี 68 ตัวชี้วัด และ สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มี 62 ตัวชี้วัด ตามลำดับ เนื่องจาก สพฐ. พิจารณาแล้วเห็นว่าสาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม มีเนื้อหาที่นักเรียนจำเป็นต้องเรียนรู้ และทำความเข้าใจในหลายประเด็น การเรียนการสอนจึงต้องมีเนื้อหาที่ลงลึกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักและปฏิบัติเป็นศาสนิกชนที่ดีได้ ได้แก่ ความสำคัญของศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนา ศรัทธาที่ถูกต้อง การยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม การปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และการธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ทั้งนี้ การกำหนดนโยบายของ สพฐ. ที่ให้พระพุทธศาสนา ศาสนาต่าง ๆ ศีลธรรม และจริยธรรม

เป็นสาระการเรียนรู้แกนกลาง ส่งผลให้หน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับตั้งแต่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
หน่วยงานสวนทองถิ่น และโรงเรียน

ต้องนำสาระการเรียนรู้แกนกลางที่กำหนดไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและใช้ในการ
จัดการเรียนการสอน ซึ่งสถานศึกษาสามารถจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษาโดยกำหนดรหัสวิชา ชื่อวิชา

และจำนวนชั่วโมงเรียนได้ตามบริบทของสถานศึกษา

แต่ผู้เรียนจะต้องเรียนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาให้ครบทุกตัวชี้วัดภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้
แม่แต่การจัดหลักสูตรโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

(โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย)

ที่มุ่งเน้นการพัฒนาให้นักเรียนที่มีความโดดเด่นด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์

ก็ยังคงกำหนดให้วิชาพระพุทธศาสนาเป็นวิชาพื้นฐานที่นักเรียนต้องเรียนในทุกภาคเรียนอย่างต่อเนื่อง

ประกอบด้วยวิชาพระพุทธศาสนา 1 ถึงวิชาพระพุทธศาสนา 6 หรือโรงเรียนกีฬาประจำจังหวัด

ที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนทางด้านการศึกษา ก็ได้มีการกำหนดเนื้อหาตามพระพุทธศาสนา ศาสนา

ศีลธรรมและจริยธรรม

ไว้ในโครงสร้างหลักสูตรและกำหนดให้วิชาพระพุทธศาสนาเป็นรายวิชาพื้นฐานที่นักเรียนทุกคนต้องเรียน

เห็นได้อย่างชัดเจนว่านอกเหนือจากโรงเรียนที่ใช่หลักสูตรทั่วไปจะให้ความสำคัญต่อวิชาพระพุทธศาสนาแล้ว

โรงเรียนที่มีวัดอุปถัมภ์ก็ให้ความสำคัญต่อการจัดรายวิชาพระพุทธศาสนาเช่นเดียวกัน

นางเกศทิพย์ กล่าวต่อไปว่า ปัจจุบัน สพฐ. ได้กำหนด (ร่าง)

กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า (ร่าง) กรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะ (competency-
based curriculum)

เป็นหลักสูตรที่มีแนวคิดที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลว่าสามารถช่วยพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนได้

และเป็นกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะที่ได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาต่าง ๆ

รวมถึงพระชั้นผู้ใหญ่ให้ความช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษาในการกำหนดกรอบหลักสูตรและการวิพากษ์หลักสูตร

โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญร่วมกันคือการพัฒนาการเรียนการสอนสมรรถนะผู้เรียน

และทำให้เกิดการประกันคุณภาพว่า ผู้เรียนทุกคนจะสามารถประสบความสำเร็จได้ตามความถนัด ความชอบ

และมีศักยภาพตามรูปแบบของตนเองตามที่สมรรถนะกำหนด

สำหรับ (ร่าง) กรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะมีจุดแข็งที่สำคัญ คือ

การเปลี่ยนแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน ซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นไปที่ด้านความรู้ (knowledge)

และทักษะ (skill) เท่านั้น ยังไม่ได้เน้นในเรื่องการพัฒนาเจตคติ (attitude) และการให้คุณค่า (value) ต่อสิ่งที่เรียน

ไปสู่การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ที่จำเป็นต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ครบถ้วนทั้ง 3 มิติ ได้แก่ มิติด้านความรู้

มิติด้านทักษะ และมิติด้านเจตคติและคุณค่า ได้อย่างเท่าเทียมกันและเป็นหนึ่งเดียวกัน

และใช้วิธีการสอนแบบเชิงรุก (active learning) ที่เน้นการปฏิบัติจริง

ส่งผลให้ครูจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอนใหม่ ตัวอย่างเช่น

จากเดิมการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาที่นักเรียนจะเน้นการปฏิบัติกิจกรรมในห้องเรียนจะต้องปรับเปลี่ยนมา

สู่การเรียนการสอนที่ครูและนักเรียนจำเป็นต้องใช้วัดและศาสนสถานต่าง ๆ เป็นแหล่งเรียนรู้ใหม่มากขึ้น

นักเรียนจะมีโอกาสได้เข้าวัด มีโอกาสฝึกปฏิบัติตามแนวทางคำสอนของแต่ละศาสนาได้มากขึ้น

ซึ่งจะเป็นผลดีอย่างยิ่งต่อการพัฒนาให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีและเห็นคุณค่าของศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม

เป็นไปตามแนวคิดของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ โดย สพฐ.

ยังคงยืนยันต่อการให้คุณค่าในการเรียนการรู้ด้านศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม ดังนั้น

ประเด็นท้าทายสำคัญของการปรับเปลี่ยนหลักสูตรการศึกษาเดิมไปสู่หลักสูตรฐานสมรรถนะ

จึงไม่ใช่ความพยายามในการลดทอนเนื้อหาสาระการเรียนรู้แต่อย่างใด

แต่หากเป็นการแสวงหาแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่จะสามารถช่วยให้นักเรียนเกิดความรัก ความศรัทธา

เกิดเจตคติที่ดีและเห็นคุณค่าต่อสิ่งดีงามที่ประเทศไทยมี

โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณค่าของพระพุทธศาสนารวมถึงศาสนาต่าง ๆ ด้วย

“อย่างไรก็ตามทั้งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)

ที่โรงเรียนสวนทองถิ่นมากกวาร้อยละ 90 ทั่วประเทศใช้ในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในปัจจุบัน และ (ร่าง)

กรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะ ที่จะนำไปใช้ในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จำนวน 265 โรงเรียน

ซึ่งปัจจุบันอยู่ในขั้นวิพากษ์ โดย สพฐ. ได้นิมนต์พระชั้นผู้ใหญ่มาร่วมวิพากษ์หลักสูตรด้วยนั้น

ทั้งสองหลักสูตรต่างก็เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีจุดมุ่งเน้นในการพัฒนาให้นักเรียนใหม่มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งทางร่างกาย

าย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย ให้นักเรียนเป็นคนดี มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตามที่กำหนดไว้ในเจตจำนงของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560”
รองเลขาธิการ กพฐ. กล่าว

อ่านเพิ่มเติมได้จาก [สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน](#)